

UPA 2026/90
3/6-2026
Vivian Motzfeldt

EMRIP-imit inassuteqaatit naapertorlugit, Kalaallit Nunaanni nunap inoqqaavi "Inuit" paasissutissat tunngavigalugit nalunaarsorneqartalernissaannik Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.
(Inatsisartunut ilaasorta Pele Broberg, Naleraq)

Inatsisartunut ilaasortap Pele Broberg-ip Naleqqameersup siunnersuutaannut qujalluta Demokraatiniik imaattumik oqaaseqaateqassaagut.

Siunnersuut Kalaallit Nunaanni nunap inuusa "inoqqaavisa" inatsisit peqqussutillu atuutereersut naapertorlugit nalunaarsorneqartalernissaannut tunngassuteqarpoq. Inuit kalaallinit (Nunap inoqqaavinit) kingoqqisut immikkut nalunaarsorneqartariaqarnerat ilaatigut Naalagaaffiit Peqatigiinnit (FN) inuillu pisinnaatitaaffiinik kattuffiit uukkatarinnittut nunatsinni nunap inoqqaavi pillugit iliuuserineqartut isornartut tikkuartuutaalersut ilaatigut siunnersuuteqartup tunngavilersuutigai.

Nunat uagutsinnut ilaatigut assersuunneqarsinnaasut qiviraanni naggueqativut Canadameersut, kiisalu Alaskami Inunnit Indiaanerinillu kingoqqisut immikkut nalunaarsorneqarput, Inunnillu kingoqqisuunermik uppernarsaammik peqartitaallutik, taamatukanneq aamma New Zealandimik Maorinit kingoqqisut nalunaarsorneqarput, soorluttaaq aamma Samet Norgemi immikkut nalunaarsugaasut.

Siullertut uagutsinnut assigiingissutaasoq siulleg tassavaoq maani nunatsinni qujanartumik inunnit kingoqqisuusugut nunatsinni ikinnerussuteqannginnatta akerlianik Canadami, Alaskamilu naggueqativut nunaminni ikinnerussuteqarlutik immikkut illersorneqartariaqartut inissisimanerannut allaalluinnartumik nunatsinni inissisimalluta. Namminersoneq pillugu inatsit naapertorlugu inuiaavugut nunat tamalaat inatsisaat naapertorlugit inuiattut akuerisaasut. 1979-imi Namminersornerulerneq aallarnerfigalugu Kalaallit Nunatsinni oqartussaaffiit suliassaqarfiit

arlallit pillugit inatsisiliorsinnaaneq aqutsisinnaaneq tigummisarilerpavut piffissap ingerlanerani piginnaasat pisinnasallu aallaavigalugit annertusiartortittuakkatsinnik.

Naggueqatitsinnut Canadami Alaskamilu najugaqartunut sanillitussagutta inuiattut akuerisaanerput oqaluttuarisaanitsinni angusat annersaattut taaneqarsinnaavoq, qaqagu inuiaat Kalaallit Naalagaaffinngorusullutik aaliangerpata inuiattut akuerisaasimanerput matuersaataammat, inuit naggueqatitit taajukkatta tamanna pigingilaat nunaminnilu imaaliallaannaq uagutsitulli naalagaaffinngornissamik suaaruteqarsinnaanatik. Maani nunatsinni Inatsisartoqarpugut, nammitsinnik inatsisiliavut tassaapput illersuutivut soorlu takornariaqarnermut inatsit imaluunniit aaliasarnermut inatsit inatsisillu allarpassuit uagut nammitsinnik suliaavut nunami maani illersorneqaqqulluta pisuussutitsinnik uumassusilinnik uummaatsunillu tamakkiisumik piginnittusinnaaqqulluta.

Meeraninnit ilitsoqquppakka nunat arlariit suleqatigiinnermikkut nunaateqarnerup ineriartortinneqarnerani nuna annertunerpaamik inuttaminut tunniussaqaarsinnaaqqullugu suleqatigiittut. Amerikkarmiut, Qallunaat, Islandermiut Kalaallit suleqatigiissut nunap innuttaminut tunniussinnaasaa annertunerpaaqqullugu, tassa sulinerup qitia, allanik peqateqaraangatta ineriartorneq tamatsinni pisarmat.

Inuianguuvugut amerlanngitsut qanortoq nunarput tassaagili inuit nunatsinnut pitsaasumik tunniussassaqaarlutik nunami illersugaasutut misigiffigisaat. Kikkut Kalaaliunerat kisiat pinnagu nunamulli tunniussassaqaarnek tamatigut salliutillugu. Innuttaassuseqarnermut apeqqut tamanit qitiuvoq, kikkut maani innuttaassuseqaarlutik inooqataassanersut uagut nammitsinnik oqartussaaffigilertariaqaripput, suunuku piumasaqaatit uagut nunatut piumasaqaatiginiarigut nunassikkumasumut. Inuiaqatigiittut amerlanngilagut, nuna isorartooruaq unammillernartorpassuarnik nassataqarfiujuartoq sorlaqarfigaarput, maani pinngorpugut nalunagu kalaaliulluta. Periarfissiissutaasut nunani allanisut ilingisaannartussaagaluartut, allat periarfissarinngisaannik peqarnerput qanortoq aamma eqqaamasaritigu. Nunarput najorparput asagatsigu, nunarput sullikkumallugu ullut tamaasa makippugut, kinguaassavut

uagutsinninngaanniit ajunnginnerusumik atugassaqaarnissaat tamatigit uummammioralugu, ullulli ilaanni eqarsarnarsisarpoq ilumut kinguaassavut uagut atorsimasatsinnik pitsaanerusumik atugaqarumaarnersut. Akissutissaq uagutsinnit kisimi akineqarsinnaanngilaq, inuiattut ataatsimoorfissarsiorneq, inuiaqatigiittut ataatsimoorneq pigisimasarput ukiuni nutaanerusuni malunnavissumik allanngorpoq. Ataqpeqatigiinneq ataatsimoorfissarsiorneq, inuullu nammineq inuunerissaarnissamut akisussaassuseqarnerata oqaasertalersuutigineqartuni pingaartumik politikkikkut oqaasertat atorineqartut aallaavigalugit allanut tikkuaaneq oqinnerulersimaqaaq. Nunarsuaq inuuffigisarput ungasinnerusutut misinnarsimasoq qanilligaluttuinnarpoq. Sorsunneq kilometererpassuarnik uagutsinnit ungasissuseqartoq tamatta malugaarput, akit qaffakkiartortut inuuniarnitsinnut tunngaviulluinnartut tamaasa malugaagut. Aningaasarsiornikkut nuna ineriartoqqissappat assaat suli ullumerniit amerlanerusut atorfissaqartilertussaavagut.

Innuttaassuseqarnermut apeqqut suliaralugu aallartittariaqarpugut, taamaaliussaagut inuiattut inissisimanitsinnut pingaaruteqarmat, taamaammat apeqqut kikkut kalaaliuppat kisiat pinnagu kikkut maani nunatsinni innuttaassuseqarnerat innuttaassuseqartaraqarnerannullu saattariaqartugut, inatsisitigullu kunngeqarfiup iluani tamatta danskisut innuttaassuseqarnerput qimallugu inuiattut immikkuullarisuseqarnerput inuiattullu akuerisaanerput atorlugu suliat nunatut naligiimmik nunanik allanik peqateqarluta sulinerput ineriartortittariaqaripput, soorlu aamma Naalakkersuisooqatigiinnissamut isumaqatigiissut qulequttanik taamak imaqartunik sulinissamik siunnerfeqartut.

Taamak oqaaseqarluta siunnersuutigineqartup itigartitsissutigineqarnissaa innersuussutigaarput.